

United Nations
Nations Unies

International
Criminal Tribunal
for the former
Yugoslavia

Tribunal Pénal
International pour
l'ex-Yougoslavie

OBRAĆANJE

(Isključivo za medije. Nije zvaničan dokument.)

TUŽILAŠTVO

Haag, 6. decembar 2010.

Obraćanje g. Sergea Brammertza, tužioca Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju, Savjetu bezbjednosti Ujedinjenih nacija

Gospodo predsjednice, ekscelencije,

Imam dužnost i zadovoljstvo da vam se još jednom obratim i izvijestim o napretku koje Tužilaštvo postiže na okončanju mandata Međunarodnog suda, odnosno na utvrđivanju odgovornosti za teške zločine počinjene tokom sukoba u bivšoj Jugoslaviji.

Naše oči su čvrsto uprte na okončanje naših aktivnosti. Pred nama je izazov da okončamo naš rad ekspeditivno uz istovremeno očuvanje integriteta naših postupaka i cjelokupnog interesa pravde. Svi koji su ovdje danas imaju zajednički interes da se postigne odgovarajuća ravnoteža između ova dva važna cilja.

Svjestan sam činjenice da će prvobitni rok za okončanje rada Međunarodnog suda - kraj 2010. godine - proći dok smo mi još zauzeti suđenjima u postupcima protiv više optuženih i žalbenim postupcima. Kao što smo proteklih godina objašnjavali u našim izvještajima o provođenju strategije okončanja rada, i ponavljamo opet u našem današnjem izvještaju, za to postoje mnogi razlozi. Međunarodno krivično pravosuđe je kompleksan i nepredvidiv poduhvat. Ipak, ja preuzimam odgovornost za kašnjenja koja se mogu pripisati Tužilaštvu. Uvjeravamo vas da neprekidno procjenjujemo naš učinak i osmišljavamo strategije kako bismo dodatno unaprijedili efikasnost našeg rada. Shvatamo da međunarodna zajednica ima ograničena sredstva i mnoge konkurentne prioritete. Ponovo naglašavamo našu opredijeljenost da obezbijedimo da se ulaganje međunarodne zajednice u pravdu i odgovornost u bivšoj Jugoslaviji vrati sa maksimalnim kamatama u prihvatljivom vremenskom roku.

U svom današnjem izlaganju, naglasit ću četiri trenutna prioriteta Tužilaštva:

Kao prvo, usredsređeni smo na uspješno i efikasno okončanje suđenja i žalbenih postupaka. U izvještajima koje su vam podnijeli predsjednik Suda i Tužilaštvo nalazi se mnoštvo informacija o napretku postignutom u predmetima pred Međunarodnim sudom. Mi idemo dalje i u periodu na koji se ovaj izvještaj odnosi napravljeno je nekoliko prekretnica: okončana su dva suđenja i jedan žalbeni postupak, još dva suđenja su ušla u završnu fazu i trebala bi se okončati početkom sljedeće godine, a tužilaštvo je završilo izvođenje dokaza u još dva suđenja. U jednom drugom predmetu, *Haradinaj i drugi*, naloženo je djelimično ponavljanje suđenja. Postupak Žalbenog vijeća kojim je osuđeno zastrašivanja svjedoka koje je prožimalo prvobitno suđenje u predmetu *Haradinaj i drugi*, važan je korak naprijed za međunarodno krivično pravosuđe.

Tužilaštvo radi punim kapacitetom. Sve veća stopa odliva osoblja, naročito u ključnim fazama predmeta, znači da moramo da tražimo sve više od onih koji ostaju. Značajno je istaći predanost službenika Tužilaštva zahvaljujući čijim naporima smo u mogućnosti da nastavimo s postupcima kako se to od nas traži. Naše odano osoblje zaslužuju priznanje.

Gospodo predsjednice, ekscelencije,

Internet adresa: <http://www.icty.org>

Služba za medije/komunikacije

Churchillplein 1, 2517 JW The Hague. P.O. Box 13888, 2501 EW The Hague. Netherlands

Tel.: +31-70-512-8752; 512-5343; 512-5356 Fax: +31-70-512-5355

Drugi prioritet koji danas želim da spomenem je obezbjeđivanje saradnje država kako bi se omogućilo uspješno okončanje mandata Međunarodnog suda. Konkretno, saradnja država u regionu bivše Jugoslavije od presudnog je značaja za sve aspekte našeg rada.

Što se tiče Srbije, saradnja u tekućim predmetima teče dobro. Srbija omogućava naše zahtjeve za pristup dokumentima i arhivima, a pitanja koja se tiču svjedoka se rješavaju na zadovoljavajući način. Međutim, propust Srbije da uhapsi preostala dva optužena u bjekstvu - Ratka Mladića i Gorana Hadžića - jedan je od glavnih razloga naše zabrinutosti. Srbija mora da premosti jaz između svoje iskazane privrženosti hapšenjima i efikasnosti operacija koje provodi na terenu. Vrijeme prolazi, a mi ne vidimo nikakve rezultate. U posljednjem izvještaju Tužilaštva o provođenju strategije okončanja rada, iznijeli smo nekoliko preporuka s ciljem poboljšanja efikasnosti napora Srbije da uhapsi ove optužene u bjekstvu. Tokom svoje posjete Srbiji u novembru, vidio sam da vlasti rade na provođenju naših preporuka. Ipak, još mnogo toga treba da se uradi i napredak mora biti mnogo brži.

U cjelini, Srbija treba da usvoji proaktivniji pristup u hapšenju bjegunaca. U centru tog proaktivnijeg pristupa mora da bude sveobuhvatna strategija koja integriše sve relevantne faktore i pokriva sve moguće uglove za vršenje pozitivnog pritiska u smjeru hapšenja. Na primjer, osim aktivnosti na potragama, mora se poduzeti rigorozan pristup u postupanju s pojedincima ili mrežama koje podržavaju optužene u bjekstvu u njihovim nastojanjima da izbjegnu pravdu. Vlasti Srbije moraju poslati jasan signal da će oni koji skrivaju bjegunce biti kažnjeni.

Srbija drži ključeve za hapšenje Ratka Mladića i Gorana Hadžića. Ti optuženi u bjekstvu mogu biti privedeni pravdi ako su svi relevantni akteri dovoljno privrženi i ako zajednički efikasno rade da to toga dođe.

Što se tiče Hrvatske, vlasti načelno udovoljavaju našim zahtjevima za pomoć. Glavno pitanje koje još nije riješeno je naš zahtjev za dostavu važnih vojnih dokumenata koji se tiču operacije "Oluja". Radna grupa koju je formirala Vlada Hrvatske kako bi pronašla ili pružila objašnjenje za tražene vojne dokumente sada je počela da radi na pronalaženju novih istražnih puteva koje je Tužilaštvo identifikovalo prije više od godinu. Međutim, izvještaji koji su vlasti Hrvatske dostavile Tužilaštvu otkrivaju nedosljednosti i pokreću pitanja koja nisu riješena. Nakon što sam vam dostavio pismeni izvještaj, vlasti Hrvatske su Tužilaštvu poslale dodatni izvještaj u kojem se identifikuje nekoliko problematičnih područja. Potičemo Hrvatsku da se pozabavi tim problemima i da pruži objašnjenje o tome gdje se traženi dokumenti nalaze.

Što se tiče Bosne i Hercegovine, odgovori na naše zahtjeve za pomoć bili su zadovoljavajući. Međutim, tražimo od vlasti da udvostruče svoje napore protiv mreža koje podržavaju bjegunce. Činjenica da je osuđeni ratni zločinac Radovan Stanković i dalje na slobodi više od tri godine od njegovog bjekstva i zatvora u Foči izaziva ozbiljnu zabrinutost. Tražimo da se poduzmu sve moguće mjere kako bi se Stanković vratio u zatvor i sankcionisali oni koji su omogućili njegovo bjekstvo.

Mi i dalje podržavamo puno provođenje Državne strategije za ratne zločine Bosne i Hercegovine. Iako je to važan razvoj događaja, mi potičemo sudove koji se bave predmetima ratnih zločina na svim nivoima sudske vlasti u Bosni i Hercegovini da dodatno unaprijede međusobne radne odnose.

Koordinisana strategija za procesuiranje ratnih zločina važne su i između država bivše Jugoslavije. Trenutno, prepreke za izručenje osumnjičenih i prebacivanje dokaza preko državnih granica ometaju napore na utvrđivanju odgovornosti za ratne zločine širom te regiona. Pod hitno se moraju pronaći rješenja za te probleme.

Time dolazim to trećeg prioriteta, a to je izgradnja kapaciteta naših partnera na području bivše Jugoslavije za utvrđivanje odgovornosti za zločine počinjene tokom sukoba. Želimo biti sigurni da smo, prije nego što se Međunarodni sud zatvori, učinili sve što je moguće da

prenesemo informacije i stručno znanje sudovima na području bivše Jugoslavije kako bi oni mogli da uspješno vode veliki broj preostalih predmeta ratnih zločina. Ključna komponenta u tom smislu je naš program "tužilaca za vezu" koji finansira Evropska unija, u sklopu kojeg tri tužioca iz regije (jedan iz Bosne i Hercegovine, jedan iz Hrvatske i jedan iz Srbije) rade kao "tužioci za vezu" u Tužilaštvu u Hagu. "Tužioci za vezu" su integrisani u naše osoblje i imaju jedinstvenu priliku da se konsultuju sa stručnjacima Međunarodnog suda i da se koriste bazama podataka Međunarodnog suda za potrebe svojih lokalnih istraga i krivičnih gonjenja u vezi s ratnim zločinima.

Četvrti i posljednji prioritet koji želim da spomenem danas je naše opredeljenje da smanjimo broj osoblja Tužilaštva i obezbjedimo glatku i efikasnu tranziciju ka predloženim rezidualnim mehanizmima. Tokom perioda na koji se ovaj izvještaj odnosi, Tužilaštvo je ukinulo 30 pozicija na stručnim poslovima i 12 pozicija na opštim poslovima. To smanjenje broja pozicija dio je procesa koji će da se nastavi i uzima sve veći zamah u narednom šestomjesečnom periodu kako se bude okončavalo više suđenja. U isto vrijeme, Tužilaštvo i dalje učestvuje i doprinosi diskusijama i uspostavljanju rezidualnih mehanizama koji će preuzeti nedovršene aspekte našeg rada nakon što mi zatvorimo naša vrata. Osmišljavanje prikladnog mehanizma je složen zadatak i mi činimo sve napore kako bi osigurali da radna grupa koju je osnovao Savjet bezbjednosti da provede ovaj zadatak ima našu podršku i korist od našeg iskustva.

Gospodo predsjednice, ekscelencije,

U zaključku, vraćam se na temu s kojom sam započeo, naime našim zajedničkim interesom da se postigne odgovarajuća ravnoteža između ekspeditivnog okončanja naših aktivnosti i integriteta našeg rada. Mi smo bez sumnje usredsređeni na okončanje naših aktivnosti, ali istovremeno trebamo podršku međunarodne zajednice više nego ikada. Potrebna nam je vaša opredijeljenost da osigurate da imamo neophodna sredstva za okončanje našeg mandata. Nakon 17 godina pionirskog rada i značajnih dostignuća, ne smijemo pokleknuti na posljednjoj prepreci.

I najvažnije od svega, potrebna nam je vaša pomoć kako bi se obezbijedilo hapšenje preostale dvojice optuženih u bjekstvu: Ratka Mladića i Gorana Hadžića. Imamo obavezu da osiguramo da se ova dva pojedinca suoče s optužbama koje su protiv njih podignute. Ne možemo napustiti žrtve nekih od najgorih zločina počinjenih u bivšoj Jugoslaviji - uključujući genocid u Srebrenici - a da pravda ne bude u potpunosti zadovoljena. Štaviše, to što Mladić i Hadžić nisu uhapšeni sprječava pomirenje u regiji i šteti ugledu međunarodnog pravnog sistema cjelini.

Iako se ključ za hapšenje nalazi u Srbiji, i međunarodna zajednica tu igra važnu ulogu. S vašom pomoći, i efikasnim provođenjem politike uslovljavanja, Srbiji se mogu dati pozitivni poticaji da ubrza ta hapšenja. S udruženim naporima svih relevantnih aktera, možemo nadvladati bjegunce i njihove mreže podrške.